

चिल्ड्रन्स युनिवर्सिटी
स्कूल ऑफ न्यूट्रिशन एन्ड हेल्थ
डिपार्टमेंट ऑफ होम सायन्स
गांधीनगर

शैक्षणिक वर्ष
२०२१-२०२२

पी.जी. डिप्लोमा न्यूट्रिशन एन्ड डायटेटिक्स

वर्ष	१	अભ્યાસક્રમનો પ્રકાર: વૈકલ્પિક ફરજિયાત અભ્યાસક્રમનો કોડ: NDE 104 B અભ્યાસક્રમનું શીર્ષક: ન્યુટ્રિશનલ બાયોકેમિસ્ટ્રી	ક્રેડિટ	૪
સેમેસ્ટર	૧		કલાક/ સપ્તાહ	૪
હેતુઓ	૧. વિદ્યાર્થીઓમાં જીવ-રસાયણશાસ્ત્રનાં સિદ્ધાંતો વિશેની સમજ કેળવવી. ૨. પોષકતત્વો વિશેની સમજ તથા શારિરીક વિકાસમાં તેમના મહત્ત્વ વિશે સમજાવવું. ૩. ચયાપચયનાં માર્ગની સંરચના વિશે સમજ આપવી.			
વિષયવસ્તુ/પાઠ્યક્રમ – સૈદ્ધાંતિક અને પ્રાયોગિક				
એકમ ૧	કાર્બોહિદ્રો <ul style="list-style-type: none"> કાર્બોહિદ્રો - વ્યાખ્યા અને વર્ગીકરણ મોનોસેકેરાઈડનું આઈસોમેરિઝમ ડી.એલ.સ્વરૂપ, ઓપ્ટિકલ આઈસોમેરિઝમ, રીંગ સ્ટ્રક્ચર અને આલ્ડોઝ કીટો આઈસોમેરિઝમ ગ્લાયકોલિસીસ, કેબ્સસાઈકલ અને તેના એનર્જીટીક્સ કાર્બોહિદ્રોના ચયાપચયમાં ઉદભવતી ખામીઓ ચયાપચય સંબંધિત રોગ- ડાયાબિટીસ (મધુપ્રમેહ)			
એકમ ૨	પ્રોટીન <ul style="list-style-type: none"> પ્રોટીન તથા એમિનો એસિડ - વ્યાખ્યા અને વર્ગીકરણ પ્રોટીન અને એમિનો એસિડનું બંધારણ તથા કાર્યો યુરિયા સાઈકલ, ટ્રાન્સ એમિનેશન, ડી- એમિનેશન અને ડી- કાર્બોક્સિલેશન પ્રોટીનનું સંશ્લેષણ (પ્રોટીન સિન્થેસીસ)			

	<ul style="list-style-type: none"> • પ્રોટીનના ચયાપચય સંબંધિત રોગ તથા ચયાપચયમાં ઉદભવતી ખામી
એકમ ૩	<p>ચરબી</p> <ul style="list-style-type: none"> • ફેટી એસિડ - વ્યાખ્યા અને વર્ગીકરણ • ચરબી - વ્યાખ્યા અને વર્ગીકરણ • કેટલાંક મહત્વનાં સ્ટીરોઇડ્સ • ફેટી એસિડનું બીટા - ઓક્સિડેશન • કીટોસીસ અને ચરબીના ચયાપચય દરમિયાન ઉદભવતી ખામીઓ
એકમ ૪	<p>ઉત્સેચક</p> <ul style="list-style-type: none"> • ઉત્સેચકની વ્યાખ્યા તથા ભૌતિક અને રાસાયણિક ગુણધર્મો • ઉત્સેચકની પ્રક્રિયાને અસર કરતાં પરિબલો • ઉત્સેચકોનું નામકરણ અને વર્ગીકરણ • એન્ઝાઇમ ઈનહિબીટર્સ (ઉત્સેચકોના અવરોધકો) • રોગોની અવસ્થામાં ઉત્સેચકોનું મહત્વ
સંદર્ભ સૂચિ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bio Chemistry by A C Deb 2. Bio Chemistry by Lehninger 3. Bio Chemistry by West and Todd 4. Bio Chemistry by Best and Taylor 5. Bio Chemistry by Swaminathan 	